

Súd: Okresný súd Lučenec
Spisová značka: 9P/41/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6615209876
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 10. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Triznová
ECLI: ECLI:SK:OSLC:2015:6615209876.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Lučenec samosudkyňou JUDr. Evou Triznovou vo veci starostlivosti o maloleté deti R. D., nar. XX.XX.XXXX, R. D., nar. XX.XX.XXXX, O. D., nar. XX.XX.XXXX, D. D., nar. XX.XX.XXXX a D. D., nar. XX.XX.XXXX, toho času dočasne zverené do starostlivosti X. Y. „. G., Ž. XX, S., zast. matkou ako zákonnou zástupkyňou a Ústredím práce, sociálnych vecí a rodiny, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Lučenci, odbor sociálnych vecí a rodiny ako kolíznym opatrovníkom, deti rodičov X. D., Q.. XX.XX.XXXX, U. S., zast. opatrovníčkou P. R., W. Z. O. K. Y. M. a otca neurčeného, za účasti okresného prokurátora, v konaní o nariadenie ústavnej starostlivosti, takto

rozhodol:

Z r u š u j e nad maloletými deťmi: R. D., nar. XX.XX.XXXX, R. D., nar. XX.XX.XXXX, O. D., nar. XX.XX.XXXX, D. D., nar. XX.XX.XXXX, D. D., nar. XX.XX.XXXX dohľad, ktorý bol nariadený rozsudkom Okresného súdu Lučenec č.k. 11P/388/2011-26 zo dňa 24.10.2011, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 09.11.2011.

N a r i a ě u j e nad maloletými deťmi: R. D., nar. XX.XX.XXXX, R. D., nar. XX.XX.XXXX, O. D., nar. XX.XX.XXXX, D. D., nar. XX.XX.XXXX, D. D., nar. XX.XX.XXXX ústavnú starostlivosť, ktorá sa bude vykonávať v D. domove „N.“, W..

M a t k a j e p o v i n n á prispievať na výživu maloletých detí: R. D., nar. XX.XX.XXXX, R. D., nar. XX.XX.XXXX, O. D., nar. XX.XX.XXXX, D. D., nar. XX.XX.XXXX, D. D., nar. XX.XX.XXXX sumou 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené, nepľnoleté dieťa podľa osobitného zákona, počnúc od právoplatnosti tohto rozsudku, na každé dieťa zvlášť.

B e ť n é v ý ž i v n é j e p o v i n n á matka zasielať vždy mesačne predom do 20.dňa toho ktorého mesiaca na účet D. domova „N.“, W..

o d ō v o d n e n i e :

Na základe návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec, doručeného tunajšiemu súdu dňa 14.05.2014 o 12,55 hod, Okresný súd Lučenec uznesením č.k. 9PPOm/2/2015-11 zo dňa 14.05.2015 nariadil predbežné opatrenie, ktorým dočasne zveril maloleté deti R. D., nar. XX.XX.XXXX, R. D., nar. XX.XX.XXXX, O. D., nar. XX.XX.XXXX, D. D., nar. XX.XX.XXXX a D. D., nar. XX.XX.XXXX do starostlivosti právnickej osoby - Krízového strediska „ G., Ž. XX, S.. Podľa § 81 ods. 1, 2, 3 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ď a l e j l e n O.s.p.) súd uznesením č.k. 9P/41/2005-5 zo dňa začal konanie o nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletým R., nar. XX.XX.XXXX, R., nar. XX.XX.XXXX, O., nar. XX.XX.XXXX, D., nar. XX.XX.XXXX a D., nar. XX.XX.XXXX.

Uznesením Okresného súdu Lučenec č.k. 9P/41/2015-9 zo dňa 08.09.2015 súd ustanovil matke maloletých detí na zastupovanie v tomto konaní opatrovníčku, lebo sa nepodarilo zistiť jej súčasný pobyt. Do začatého konania v zmysle § 35 ods. 2 písm. d) O.s.p. vstúpil okresný prokurátor. Súd vo veci nariadil pojednávanie na deň 18.08.2015 a 28.10.2015.

Opatrovníčka matky maloletých detí sa na pojednávanie nedostavila, súd podľa § 101 ods. 2 O.s.p. pojednával v jej neprítomnosti.

Kolízny opatrovník maloletých detí, ktorý im bol ustanovený uznesením Okresného súdu Lučenec č.k. 9P/41/2015-7 zo dňa 07.07.2015 na pojednávaní vypovedal tak, že žiadal nariadiť ústavnú starostlivosť nad maloletými deťmi. Ďalej uviedol, že súčasný pobyt matky nie je známy a preto sa nepodarilo prešetriť pomery v jej domácnosti. Rozsudkom Okresného súdu Lučenec č.k. 11P/388/2011-26 zo dňa 24.10.2011, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 09.11.2011, bol nad maloletými deťmi nariadený dohľad. Po právoplatnosti tohto rozhodnutia bol matka detí sledovaná častejšie. Matka maloletých detí často menila svoje bydlisko, nakoniec ostala s deťmi na ulici a z uvedeného dôvodu museli byť maloleté deti umiestnené do krízového centra. Kolízny opatrovník uviedol, že s matkou dieťaťa mal úmysel spolupracovať, bola predvolaná na prípadovú konferenciu, no nedostavila sa na predvolanie. Matka svojou pasivitou preukázala nezáujem spolupracovať s Ústredím práce, sociálnych vecí a rodiny, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec.

Prokurátor vypovedal tak, že je dôvodné, aby súd nariadil ústavnú starostlivosť vzhľadom k tomu, že matka maloletých detí aj v minulosti starostlivosť o deti absolútne nezvládala. Otcovstvo k maloletým deťom nie je určené a preto nie je možno sa obrátiť na otca detí, ktorý by zabezpečoval ich výchovu. Jedná sa o päť maloletých detí, ktoré sa ocitli v ohrození života a zdravia. Lustráciou bolo taktiež zistené, že neprichádza do úvahy zverenie maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti.

Súd vo veci vykonal dokazovanie prečítaním správy Krízového strediska „G.“, M. XX, Lučenec, rozsudku Okresného súdu Lučenec č.k. 11P/388/2011-26 zo dňa 24.11.2011, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 09.11.2011, správy Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec na základe čoho bol zistený nasledovný skutkový stav:

Zo správy Krízového strediska „G.“ bolo zistené, že všetky deti boli umiestnené do ich zariadenia. Všetci súrodenci okrem dvojčiek sú psychiatrickí pacienti. Užívajú medikamentóznú liečbu. Matka svoje povinnosti v primárnom rodinnom prostredí zanedbala. R. a R. sa do nového prostredia dobre adaptovali. R. bola síce od začiatku výbušná, vulgárna až agresívna, avšak v súčasnosti došlo k zlepšeniu situácie. Podrobila sa liečebnému pobytu v Kremnici, ktorý jej pomohol. O. sa na nové prostredie dobre adaptovala a jej správanie je výbušné až agresívne. Ublíži je menším deťom, so súrodencami má časté konflikty. D. a D. sa na nové prostredie dobre adaptovali, sú veľmi spoločenský, priateľskí a veselí. Pri jednej činnosti nevydržia dlhý čas. Samoobslužné a hygienické návyky majú osvojené čiastočne.

Z rozsudku Okresného súdu Lučenec č.k. 11P/388/2011-26 zo dňa 24.11.2011, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 09.11.2011 je zrejmé, že nad všetkými maloletými deťmi D. bol nariadený dohľad.

Zo správy Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Lučenci, odbor sociálnych vecí a rodiny bolo zistené, že matka detí nemá vytvorený domov. Napriek šetreniu, nevedeli zistiť jej skutočný pobyt. Matka bola predvolaná na pohovor a bolo jej vysvetlené, že na Okresnom súde Lučenec prebieha konanie ohľadne nariadenia ústavnej starostlivosti: Taktiež bola upozornená na termín pojednávania 18.08.2015, avšak na Okresný súd Lučenec sa nedostavila.

Podľa § 37 ods. 8 veta prvá a veta druhá Zákona o rodine súd hodnotí účinnosť výchovného opatrenia priebežne tak, aby pred uplynutím obdobia, ktoré uviedol v rozhodnutí o jeho uložení, zhodnotil splnenie účelu výchovného opatrenia. Súd zruší výchovné opatrenie, ak splnilo svoj účel.

Podľa § 44 ods. 1, 2, 3 písm. c), 4 Zákona o rodine náhradnou starostlivosťou je viacero osobitne usporiadaných, na seba nadväzujúcich a vzájomne sa podmieňujúcich dočasných opatrení, ktoré nahrádzujú osobnú starostlivosť rodičov o maloleté dieťa v prípadoch, ak ju rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť. Náhradná starostlivosť, na ktorej základe vznikajú vzťahy medzi maloletým dieťaťom a inou osobou, môže vzniknúť len rozhodnutím súdu a jej obsah tvoria práva a povinnosti vymedzené zákonom alebo súdnym rozhodnutím. Náhradnou starostlivosťou je aj ústavná starostlivosť. Súd pri rozhodovaní o tom, ktorý zo spôsobov náhradnej starostlivosti zvolí, vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa.

Podľa § 54 ods. 1, 2, 4, 5 Zákona o rodine náhradná osobná starostlivosť alebo pestúnska starostlivosť má prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej, osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti.

Podľa § 55 ods. 1 Zákona o rodine súd sústavne sleduje spôsob výkon ústavnej starostlivosti a najmenej dvakrát do roka hodnotí jej účinnosť, najmä v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou a s príslušným zariadením, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené.

Podľa § 81 ods. 1 Zákona o rodine ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochrannej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné.

Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrenie neplnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa § 75 ods. 2 Zákona o rodine výživné nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi; to neplatí, ak ide o výživné pre maloleté dieťa.

Podľa § 76 ods. 1 Zákona o rodine výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

Podľa § 76 ods. 2 Zákona o rodine proti pohľadávkam na výživné je započítanie vzájomných pohľadávok prípustné len dohodou. Ak ide o výživné pre maloleté deti, započítanie nie je možné.

Podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

Podľa § 77 ods. 2 Zákona o rodine práva na jednotlivé opakujúce sa plnenia výživného a ostatné práva na peňažné plnenia vyplývajúce z tohto zákona sa premlčujú.

Podľa § 154 ods. 1 O. s. p. pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

Zákon o rodine uprednostňuje individuálnu starostlivosť pred ústavnou starostlivosťou, teda iné náhradné starostlivosti pred ústavnou starostlivosťou, a to náhradnú osobnú starostlivosť a pestúnsku starostlivosť. Vyplýva to priamo z dikcie odseku 1 a 2, § 45 a napokon aj zo systematického zariadenia ústavnej starostlivosti v 3 hlave druhej časti Zákona o rodine a tiež aj zo zaradenia ústavnej starostlivosti v ustanovení § 44 ods. 3 Zákona o rodine. Súd je dokonca povinný pred nariadením ústavnej starostlivosti vždy skúmať, či neprichádza do úvahy zverenie maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, alebo do pestúnskej starostlivosti. Súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak výchova maloletého dieťaťa je vážne ohrozená alebo vážne narušená a iné výchovné opatrenia nevedli k náprave alebo ak rodičia nemôžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa z iných vážnych dôvodov a maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti. Za vážne ohrozenie a vážne narušenie výchovy maloletého dieťaťa sa nepovažujú nedostatočné bytové pomery alebo majetkové pomery rodičov maloletého dieťaťa.

Súd pri svojom rozhodovaní vychádzal z vyššie uvedených ustanovení zákonov, ktoré aplikoval na dokazovaním zistený skutkový stav.

Zo zisteného skutkového stavu na základe výsluchu účastníkov konania ako aj došlých správ má súd preukázané, že je vo veci dôvodné, aby nad maloletým R. D., nar. XX.XX.XXXX, R. D., nar. XX.XX.XXXX, O. D., nar. XX.XX.XXXX, D. D., nar. XX.XX.XXXX, D. D., nar. XX.XX.XXXX nariadil ústavnú starostlivosť, ktorá sa bude vykonávať v Detskom domove „N., W., pretože bolo zistené, že matka výchovu maloletých detí nezabezpečila v dôsledku čoho sa nesprávna starostlivosť prejavila na zdravotnom stave maloletých detí, ktorý sa postupne zlepšuje v Krízovom stredisku „G.“. Maloleté deti nemajú vypestované základné samoobslužné návyky. Deti potrebujú kľudné zázemie. Navyiac matka detí žije túlavým životom, jej pobyt je neznámy. Pohybuje sa po okrese S.. Z preukázaného šetrenia je zrejme, že nemá vytvorené vhodné materiálne podmienky pre výchovu detí. Taktiež bolo zistené, že niet osoby, ktorej by bolo možné zveriť maloleté deti do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti.

Matku dieťaťa súd zaviazal na platenie výživného vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené, neplnoleté dieťa. Vyššie výživné súd nemohol určiť s prihliadnutím na schopnosti, možnosti a majetkové pomery matky.

Súd taktiež s poukazom na tú skutočnosť, že dohľad, ktorým bol nad maloletými deťmi nariadený na základe rozsudku č.k. 11P/388/2011-26 zo dňa 24.10.2011, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 09.11.2011 sa ukázal ako neefektívny, nakoľko nesplnil svoj účel, v dôsledku čoho bola nad maloletými deťmi nariadená ústavná starostlivosť a preto ho súd zrušil.

Z týchto dôvodov súd rozhodol tak ako je to uvedené vo výrokovej časti rozsudku.

O náhrade trov konania súd nerozhodoval, pretože podľa § 146 ods. 1 písmeno a) O.s.p. žiadnemu z účastníkov náhradu trov konania súd nepriznáva, pretože ide o konanie, ktoré možno začať i bez návrhu (ustanovenie § 81 ods. 1 O.s.p.)

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Lučenec, Ulica Dr. Herza 14, 984 37 Lučenec.

Podľa § 205 ods. 1 O.s.p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáhať.

Odvolanie je potrebné predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde, a aby každý účastník dostal jeden rovnopis odvolania. Ak účastník nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jeho trovy.

Podľa § 205 ods.2 O.s.p. odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že:

a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1

- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 221 ods. 1 súd rozhodnutie zruší, len ak:

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania,
- c) účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný,
- f) účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom,
- g) rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát,
- h) súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav,
- i) sa rozhodlo bez návrhu, nejde o rozhodnutie vo veci samej a dôvody, pre ktoré bolo vydané, zanikli alebo ak také dôvody neexistovali,
- j) bol odvolacím súdom schválený zmier.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.